

Koroško Koroščem

Št. 35.

Celovec, dne 6. julija 1920.

Izhaja enkrat na teden.

Mirovna pogodba je ratificirana!

Mesece je že, kar je Italija, tedne že, kar je Anglija mirovno pogodbo ratificirala. Zdaj tudi Francozi! V najbližjem času se bliža naše ljudsko glasovanje, ki bo nam prineslo za lon našega boja, čakanja in trpljenja

enotno nerazdeljeno Koroško!

Korošci, vzdramite se!

Da bi pridobili ljubljanski Srbi nas koroške Slovence zase, so si izduhtali nizkotno laž, da je ljudsko glasovanje narodni boj, boj med Nemci in Slovenci na Koroškem. Zatajijo in zakrivajo nam, da je glasovanje

le gospo arski boj.

V resnici gre edino-le zato, ali bo raztrgana in zedinjena s Srbijo Koroška, ki je bila tavežnd let naravna gospodarska in upravna enota, Koroška, v kateri je vladal sto- in stoletja med Slovenci in nemškim sosedom mir in vladala sloga. Pozabili so v Ljubljani, da smo Korošci lansko leto z orožjem v roki branili rama ob rami našo domovino.

Raztrganje dežele pa pomeni za nas gospodarsko smrt. Brez Celovca, brez Beljaka ne moremo živeti. Pred nami brezpotne, nehodne strmine Karavank, ki nas po božji volji ločijo od Kranjske, za nami avstrijsko-srbska meja, ki nam

zapre Celovec in Beljak.

Zaprti med Karavanke in colsko grenco — to je naša smrt.

Torej pogledajmo na Celovec in Beljak! Beljak je že zdaj končno avstrijski. Celovec pa nikoli in nikdar ne bo glasoval za srboslovanstvo! Cona B, v kateri leži Celovec, je štela leta 1910. po uradnem štetju 52.000 prebivalcev. Od teh je 48.000 Nemcev in 4000 Slovencev, od katerih Jugoslovani še — 100 glasov ne dobó. To nam pove dovolj. Balkanski Kranjci prav dobro vedo, da so vse njih ljubezenske ponudbe zastonj! Zatorej nas hočejo omamiti.

Boj se glasovanja!

Zato odlagajo bolj in bolj ta zanje usodni dan. V nekih mesecih pa vendar pride in mora priti odločilni dan. In ko bomo storili vsi svojo dolžnost, bo jo zocedli sovražnik nas vseh iz naše dežele.

Prazen strah za stare babe

so vse njih grožnje. Spominjamo se, kako so pisali lansko leto kranjski listi, ko so bili Srbi še v Celovcu: „Ne gremo iz mesta Celovca, prej je razvalina!“ — In vendar so šli. Mestu Radgona (Radkersburg) na Štajerskem so enako grozili, da bodo vse zažgali. Pred kratkim pa so se mirno umaknili.

• Korošec ni zaje, ni bil in ne bo!

Torej v boj za našo domovino!

da ne odtrga en del od nje Srb, ostane naj enotna, kakor je bila izza časov naših pradedov! To tembolj, ko v Avstriji nikdo ne misli, ne v sanjah, nam vzeti naš jezik in svete naše pravice. Šaj naše delo nikakor ni kaka nemška propaganda! Naš materen jezik, naše šole, naše cerkve nam zagotavlja mirovna pogodba, katero varuje antanta. Podlo delovanje gotovih zmešanih fajmoštrov, ki so zapustili Jezusovo pot in Kristusovo vero, je, ko nas Slovence-Korošce zmerjajo in psujejo „nemčurje“, satansko delo, nikoli v zmislu krščanskega nauka so pridige kot ona Arnejca v Pliberku: „Nemčurji niso ljudje, ampak beštje. Nemčurje ubiti ni greh!“ Imajo taki možji še pravico, imenovati se duhovnike? Kaj bi storil ž njimi naš zveličar, ko bi prišel še enkrat med nas? In so morda krivo-vernici Srbi boljši kot naši Korošci-rojaki?

Nasproti tem vsem zahtevamo:

1. prosto mora biti vsakemu, da govori kakor hoče, slovenski ali nemški.

2. da se naša katoliška vera ohrani in uči, kakor jo je učil Jezus Kristus. Naš mili knezoškof v Celovcu naj je tudi naprej naš dušni nadpastir in naj nam deli zakrament sv. birme.

3. da ostane koroška dežela enotna, nerazdeljena, kakor je bila. Slovenci in Nemci imamo dovolj prostora, dovolj dela. Zdaj na enkrat bi ne mogli skupaj živeti, ker se to ne dopade onim plačanim hujskačem, ki napravljajo tabore in shode, in tistim trepalinom, kateri jih obiskujejo. Neumnost!

Sovraštva in jeze je dovolj! Mi hočemo mir!

In kdor tega z nami hoče, ta je naš, ta bo pomagal s tisoči in tisoči doseči naše zahteve, da glasuje le za

**enotno, nerazdeljeno Koroško,
za avstrijsko republiko!**

Slovenci iz Pliberškega okraja.

Ne omagajte, rešitev se bliža!

»Moj oče Vas je tepel z biči, Jaz vas bom s škorpijoni!«

Od števile do števile našega lista dokazujemo na podlagi kranjskih, ljubljanskih listov, kako upravičen je boj Slovencev-Korošcev proti balkanski državi SHS, ki pomeni za nas smrt, smrt v vseh človeških zadevah, dokaz sledi dokazu, manjka nam le prostora, da bi priobčili in pribili vse, kar pišejo ljubljanski časopisi, kako in kaj se godi v državi, ki jo predstavljajo brezvestni jugoslovanski agenti kot „zlato“, kot paradiz že tukaj na zemlji, kot rešitev vseh nadlog, kot deželo, kjer sije solnce bliščeče svobode, kjer edinole moreš živeti. So pač pravi agenti. Pred svetovno vojno — kdo se ne spominja! — so hodili od hiše do hiše po deželi razni agenti, žlobudrali in gobezdali in širokoustili, kako dobro, kako izvrstno je blago, katero prodajajo. Vse za „provizijon“, vse za denar, za plačilo! In komaj je bil iz hiše in si ogledal kmet ali delavec, ogledala kmetica ali delavka natančneje to „dobro in izvrstno“ blago, so kar hitro zakleli vsi, da jim ne pride več agent do hiše! Ogoljufani, opeharjeni, „našmirani“! — Teh agentov zdaj ni. Da mesto njih pa ni prazno, so prišli drugi agenti, ki so enaki onim pred vojsko kot belič beliču — jugoslovanski. Hodijo od hiše do hiše, žlobudrajo in gobezdajo in širokoustijo, kako dobro in izvrstno je njih blago — Jugoslavija. In to vse kot pravi agenti za denar, za plačilo, za „provizijon“, ali je ta to ali ono.

Prav jasno nam na novo dokazuje ne samo, kako resnično in pravično je naše delo, dokazuje nam sledeč članek iz Ljubljane („Slovenski Narod“, št. 130), da Slovenci — Korošci nikoli nismo izdajalci naše narodnosti, da nikoli nismo „nemčurji“ in nikoli naše, delo „nemčurško“, ko zavrnilimo te agente „zlate“ Jugoslavije, ko pred njimi zapremo naše hiše, naša srca in jim zakličemo: **Roke proč od Koroške!** „Slovenski Narod“ piše:

„Dosedanji finančni ministri gg. Ninčič, Veljković in Janković za nas niso zapustili dobrega spomina.

Pretemeljito so reformirali našo valuto, da bi jih mogli izgubiti hitro iz spomina celo v hitroživem razdobju! Z poizkusi na našem novcu je pričel gospod Ninčič. O njem je odlični naprednjak zapisal besede: „Vtis imam, da mož ve, kaj hoče.“ Gospod Ninčič je res vedel, kaj hoče. On je započel operacijo na naši kroni. Počasi je strigel vrednost naši kroni. Za škarje mu je služil sloviti zvanični kurz. Tako smo prišli od razmerje 1:2, prezej hitro na razmerje 1:3. Službeni kurz je verno podpirala zanesljiva garda beograjskih sarafov na ondotni borzi. Na mesto gospoda Ninčiča je prišel gospod Veljković, ki je izvabil ljudem 20% odbitek ob markiranju kron ter se ovekovečil z dvoiličnim novcem. Gospod Veljković je zasnoval **prokleta relacijo 1:4**. Za njim je prišla še slovitejša kapaciteta gospod Janković, ki je **odločilno zakoval** krono z dinarjem v sedanjo relacijo 1:4 ob azistenci naših klerikalcev in hrvatskega narodnega kluba. Celo delo je šlo kakor iz enega liva. Če se ozremo nazaj, vidimo, da so ti srbijanski finančniki res vedeli dobro, kaj hočejo. Ali za naše gospodarstvo in za našo prhrano pomenjajo njih operacije

nepopravljivo katastrofo.

O razmerju teh finančnikov od enega do drugega pa velja, kar beremo v svetem pismu o Roboamu, sinu Salamonovem: **»Moj oče Vas je tepel z biči.**

Jaz Vas bom s škorpijoni.

To kapitalno vprašanje vendar ni tako, da bi ga smeli in mogli prezreti naši parlamentarci. Vse svoj čas napovedane slabe posledice relacije 1:4 so se le pretočno pojavile v našem gospodarstvu. Pred vsem strahota draginje, zvišanje cen na gladino štirikrat močnejše dinarske valute. Brezglavo ravnanje, ki naj bi po pojmovanju srbijanskih finančnikov pomagalo šibkemu dinarju, je vrglo v inozemstvu vrednost krone na — sramotno mer 2,7 centima.

Od prokletstva krone tudi dinar ni imel blagoslova. Vkovan v krivično relacijo 1:4 s krono, je tudi dinar strmoglavil — v sramotni prepad.

„Če lakote pogine, ni boljševik, ampak veren kristjan.“

Velikovški „Korošec“ piše:

„Dostikrat smo že slišali, da zapirajo fabrike v Avstriji, ker delavci nimajo kaj jesti, ker jim manjka premoga (kolna), ker imajo tako visoke davke, da zmanjka večkrat denarja, s katerim bi delavce izplačevali. Zato ni čudno, da gredo delavci po svetu s trebuhom za kruhom, posebno še k nam v Jugoslavijo. Pri nas potrebujemo zmiraj več delancev, vsak dan se ustanovi kaka druga fabrika in v par letih bomo prišli tako daleč, da bomo mi prodajali Avstriji industrijske izdelke.“

To je pa vendar predebela, dragi moj „Korošec“! V laганju in zviganju resnice si sicer spreten in neprekosljiv, a tega ti niti tvoji najvernejši bralci ne bodo verjeli. Jugoslavija pa industrija — hahaha! Smejati se mora, kdor pozna razmere. Kar je industrije v Jugoslaviji, je ustvarila — resnica je — nemška podjetnost in delavnost, a še to industrijo hočejo uničiti, — ker je v nemških rokah. Sami pa niso v stanu vzdrževati industrijska podjetja, ker nimajo podjetnosti, ne potrebnega denarja, ne izvežbanega delavstva.

O tej stvari je pred kratkim spregovoril poslanec Kristan te-le besede: „Zadnji čas bi že bil, da se napravi red in mir v deželi. Dan za dnevom beremo o hajduštvu in ubojstvu na vseh straneh. In zakaj je tako pri nas v Jugoslaviji? Zato, ker se pri nas v državi vse premalo dela, in kjer se ne dela, tam gredo ljudje preradi na kriva pota. Hajduštvo in vse podobno se more goditi le v oni zemlji, kjer se industrija in trgovina ne razvijata tako, kakor bi se morali. Mnenja sem, da gremo

v gospodarskem življenju rakovo pot, gremo v pogubo!

Poglejmo samo državna podjetja, ki bi morala biti v vsakem oziru vzorna! Ta državna podjetja gredo navzdol in v **kratkem bomo imeli nekoliko tisoč ljudi brez dela** . . . Kakor državna podjetja, ne morejo naprej, kakor gre vsa državna industrija nazaj, tako gre **tudi privatna rakovo pot**. Največje stavbno podjetje v Sloveniji je moralo ustaviti delo, ker primanjkuje surovin (materijala). Če pojde to tako naprej in če se ne bo nihče brigal zato, da se preskrbi narodu delo, ki ga rabi za svoje življenje, potem tudi vse postave ne bodo odpravile sedanjega **nereda in nemira**.

Kovinska obrt **stoji, stojijo pa tudi druge obrti**. Lesna industrija, ki bi se mogla razviti tako, da bi si mogla samo s to popraviti Jugoslavija svojo valuto, ne gre naprej, ker vlada nima na tem prav nobenega interesa in vidi, samo fiskalni interes carinarstva (col), ne pa razvoja industrije, ki daja državi dohodkov, kakor je treba.“

Potem govori Kristan o carinski oblasti: „Kdor ima opraviti s temi oblastmi, je ogorčen nad Jugoslavijo, je ogorčen nad našo državo, ker vidi, da država sama napravlja tiste **proklete boljševike in komuniste s takim počenjanjem**“. Nazadnje razpravlja še o visokih cenah življenskih potrebščin, ki so vzrok, da

delavci ne morejo živeti s svojim zaslužkom!

„Toda takrat, ko delavec pride s svojimi zahtevami, mu pravijo: Ti si boljševik! — Če lakote pogine, ni boljševik, ampak veren kristjan, ki se je vdal v božjo voljo!! Ko so stavkali (štrajkali) delavci tobačne fabrike, so jim tudi rekli „Ste boljševiki!“ Odgovorili so: „Mi ne poznamo boljševikov. Mi vemo samo to, da z dosedanjim zaslužkom ne moremo izhajati. Hočemo samo toliko, da bomo mogli živeti.“

Kaj poreče „Korošec“ k tem izvajanjem najboljšega poznavalca delavskih razmer??

Dne 6. junija se je vršil javni ljudski shod v Guštanju, na katerem je govornik Mihevc rekel: „Razmere postajajo od dne do dne slabše, delavci se delajo zapreke pri gradbi organizacije od ministra do zadnjega občinskega sekretarja. Listi nam naznanjajo padanje cen, cene potrebščin pa od dne do dne — rastejo in delavski položaj je vedno slabjši.“

In „Naprej“ z dne 16. junija piše: „Za sistematično znižanje cen se že noben krst več ne zmeni in krik o „paniki“ v gospodarskih in trgovskih krogih je le prefrigan očividni manever. Kruha in obleke bo revno ljudstvo kljub izvrstni letošnji žetvi „ravno tako stradalo kot doslej!“

Na Koroškem:

Kako slepijo Čuši Korošce pred glasovanjem ... in

Na Kranjskem:

kako je v resnici!

„Narod“ pa tarna: „S konja se da konečno potegniti koža le enkrat. Mi konsumentje smo siti teh gospodarskih modrosti na naše stroške! Spomnimo le na nezaslišano podražitev tobaka, pošte, telegrafa in pristojbin (taks).“

„Jugoslavija“ se huduje: „Svetovno padanje cen vpliva v Ljubljani ravno nasprotno. Krompir n. pr. je bil še pred kratkim po 80—90 vinarjev (helarjev) kg; včeraj pa je bil na ljubljanskem trgu že po 3—4 X! Ravnotako je z drugimi živili. Tudi po raznih izložbah (Auslagen) so cene vsak dan višje, blago pa isto. Res, rapidno padanje cen,

le tako naprej!“

In „Korošec“ hoče, naj mu verjamemo, kar čenča o sijajnem življenju v Jugoslaviji?! Že iz teh poročil ljubljanskih dnevnikov je razvidno, da se nahajajo v obupnem položaju ne samo delavci, ampak tudi drugi stanovi: uradniki, obrtniki, itd. Kako se „razvija“ industrija, smo tudi videli. Tiste „fabrike“, ki se dan na dan ustanavljajo, ne morejo biti druge kakor velikovške laži-fabrike. Ne! Na tako nerodno nastavljene limanice se ne bo ujel noben gimpl. Sploh pa „Korošec“ koroških delavcev ne imej za tako neumne, da bi mu nasedli na tako grde, debele laži.

Pa tudi pri kmetih ne bo imel sreče s svojo farbarijo. Saj Korošci dobro vedo, kako sodi Gorenje — Kranjc o novi državi SHS:

„S konja smo prišli na osla!“

Kranjci pravijo: „Najprej so nam vzeli 20 od sto pri markiranju denarja, potem so nam kradli $\frac{3}{4}$ našega gotovega premoženja, da so nam dali za 4 krone le en dinar. Kar nam je ostalo, še za davke ne zadostuje, katerih je vsak dan več!“ Tukaj se nam zdi umestno, da navedemo, kar je glede davkov (štajrov) „Slovenski Narod“ pred kratkim pisal: „Ali je to enakopravnost, da plačujejo nekteri deli države neznosne davek, drugi pa nič?“

Ja, ja tako je v „zlati Jugoslaviji, dragi moj „Korošec“. Če hočeš še kaj vedeti, vprašaj poljubnega Kranjca, kaj se je govorilo med ljudstvom med železničarsko stavko (štrajk) aprila t. l. Takrat se je bliskoma raznesla vest: Lah! bodo zasedli celo Kranjsko! In menite, da se je ljudstvo tega kaj

balo? O, ne, — željno so ljudje pričakovali, da bi se ta vest uresničila in rekli so: „Samo od Srbov proč, povsod bo bolje za nas!“

Kako zavidajo Korošce, da smejo le ti sami odločiti o svoji pripadnosti. „Reši nas, o Gospod, „bratov“ Srbov!“ Druge želje nima Kranjc. Vzemimo, da bi se tudi na Kranjskem vršilo glasovanje: stavim, da bi najmanj $\frac{1}{5}$ (štiri petine!) glasovale proti Jugoslaviji. Od nas Korošcev pa hočejo ti zapeljivci, da bi se

prostovoljno podali v suženstvo!!

Koroški kres 1920.

Se smo Korošci zvezani in tlačeni. Sredi skoz našo deželo gre še demarkacijska črta, ki loči en del domovine od drugega. Še so naši izkušeni rojaki cone A pod silno jugoslovansko pestjo. Še je danes v Rožni, v Junski dolini hudo delstvo — „Verbrechen“, koroški čut, koroško mišljenje. Ko najdejo pri tebi domača lista „Landsmannschaft“ ali „Koroško Korošcem“, te preganjajo, ko jih razširjaš in te dobijo v pest, te zapro na dolge mesece! Svobodni časi so minuli, svoboda je za zasedeno Koroško že samo prazna beseda. Vohuni in špijoni vohajo na vseh koncih in krajih, povohajo vsako besedo, ki jo izpregovoriš. Gospo Mavrič, ženo delavca v Podljubelu, so zaprli na tri leta, ker ji Srb kralj Peter ni mar. Laž in prevara, obljube in sila vlada celo leto že v spodnji deželi. A v srcih Korošcev živi dalje, živi tudi v naprej svoboda, koroško ljudstvo je izkušeno v trpljenju. Težko je bilo trpljenje, težko je bilo breme zadnega leta, a ni nam ugasnilo oko, ni nam počilo srce, naša volja, volja Koroške, je trdna, ne da se zlomiti kot slaba veja. Ko so sklicali Jugoslovani „Kmetški dan“ v Grebinj, so se stotine Korošcev zbrale v bližnjem Kloštru, medtem, ko je ostalo jugoslovansko plesišče — prazno. Prav posebno in jasno pa je pokazal letošnji kres mišljenje in mnenje in voljo Korošcev. Goreče, plamteče pismo so nosili hribi, nosile gore 24. junija po celi Koroški, goreče, plamteče pismo so zažgale v srcu vsakega Korošca! Še nikoli ni

videla Koroška tako velikansko izjavo ljudskega mišljenja, ljudske volje kot letos. Samo v celovški kotlini se je štelo nad 500 kresov. Okoli 10 zvečer je zedinil in združil en venec plamenov gorske višine od Dobrača, na katerem so k tucatih plamteli kresovi, vse gore doli do Svinjske planine, doli do štajerske meje. In naši rojaki v zasedenem ozemlju — del ognjenega venca proti jugu od gorah nad Tinjah, od višinah okoli Velikovca doli proti Obiru, na Satnici, nad Borovljah na Jami in Harlovcu, na Žingarci, nad Mačah — gori do zgor-njega dela Rožne doline, kjer je jako veliko število plamtečih kresov dajalo odgovor plamenom na gorah okoli Beljaka. Od gore do gore so biteli pozdravi

svobodni, prosti silne tuje pesti,

so pošiljali ognji svoje pozdrave, koroške pozdrave dol v do-line in pričevali tej lepi noči:

Enotna, nerazdeljiva je naša Koroška!

Ena dežela, eno ljudstvo, eno mišljenje!

V onemoglem sovraštvu so hoteli Jugoslovani tu in tam v conih A braniti naši mladini. V zgornjem Rožu so že jutro navrh peljali več fantov v zapor. Da bi zaprli nas vse, letoš-nje plamteče kresove ne bodo nam vzeli, ne morejo jih ugas-niti v naših srcih.

„Rož gori!“ je zavpil pred kratkim prevaljski „Mir“ in mislil, da gori Rož zanjga! Ja Rož gori, cela Koroška goril! A ne za vas, tujci, ne za balkanstvo, ne za onkraj Karavank, ne za bajonete in zapore, ne za nasilje!

Letos smo morali še skrivaj prižgati kresove, naših zati-ralcev pa nič ni oviralo, ko so v nedeljo častili s kresovi Ci-rila in Metoda. Zaradi tega tudi ne moremo primerjati naših kresov z nedeljskimi ognji. A prepričani smo, da bomo pri-hodnjo leto obhajali kresen dan kot svobodni Korošci, ki se jim ne bo več treba skrivati pred srbskimi orožniki!

Za to vse balkansko divjanje!

V številu 131 poroča „Slovenskemu Narodu“ iz Pariza ko-respondent:

„Vaš izvestitelj je izvedel, da bodo italijanski delegati (poslanci) v slučaju, da bi bil plebiscit na Koroškem neugo-den za nas, zahtevali zase poleg drugega še vso Gorenjsko z Bohinjem, Bledom, Jesenicami in Bohinjsko železnico.“ — Par mesecev je šele od tega, kar smo brali v istem „Sloven-skem Narodu“, da se morajo na Koroškem napeti vse sile. Ko-roška mora biti jugoslovanska; zahtevali so Jugoslovani tudi glasovanje za one kraje, ki jih je vtaknil Lah v aržet — a niso ga dobili! Ko bi zdaj glasovala Koroška tudi proti nje, bi rekel cel svet: No, ljubi Jugoslovani, pogledjte! Rešili smo vas le dvojne blamaže!

Kaj storijo Lah! potem, to je nam Korošcem vse eno. Da pa boste Balkanci-Jugoslovani pri nas doživeli hudo vašo blamažo, to vam damo črno na belem ali hočete rajši rjavo na zelenem? Ali drugače? Farbe so na izbiri! Prosimo, le po-vejte!

„Kdor zaničuje se sam, podlaga, bo tujčevi peti!“

Nekaj misli poštenega koroškega človeka o veri; kako bi se tej godilo in naši katoliški cerkvi, ko bi zmagali Jugo-slovani pri glasovanju.

Ime nove države se glasi: Kraljestvo SHS, to je Srbov, Hrvatov in Slovencev. Srbi so torej prvi, potem pridejo Hrvati in nazadnje kot nekak privešek še-le Slovenci. Da so Srbi prvi in komandanti, vidimo ja povsod. Sedijo na vseh prvih in važnih mestih in od tam nadzorujejo in komandirajo „brate“ Hrvate in Slovence, ki so jih pa že oboji do grla siti. Srbo-hrvaščino so vpeljali Srbi — komandanti kot državni jezik. Tudi cirilico, svojo pisavo, že vpeljujejo v uradih. Vse važne listine so za zdaj že v latinici in — cirilici. Vse to mi ne razumemo. Zato pa bodo polagoma vpeljali po šolah — da se jugoslovanski rodi „zedinijo“ — srbohrvaščino in cirilico. Tako nam bodo naše otroke otujili popolnoma. To pa še ni vse. Pride tudi veronauk, vera in cerkev na vrsto. Morda ni res? Pogledjmo.

Srbi so prvi, so komandanti, kaj ne! ali glejte, oni niso naše vere, so ortodoks, imajo krivo vero, oziroma so razkol-niki ravno tako kakor luteranci. Ne priznavajo našega svetega očeta v Rimu, rimskega papeža, za Kristusovega namestnika na zemlji in naslednika svetega Petra. Pri Rusih, ki so iste vere, je bil car namesto papeža, pri Srbih pa enako njih kralj. On vlada in komandira njih cerkev. Njihovi duhovniki, popi, so malo studirani, ne znajo drugega, kot mašo brati in litor-gijo opravljati; zraven so ti popi vsi oženjeni. Tako je njih skrb prva za ženo in otroke, cerkev jim je deveta briga; samo tedaj gredo tja, če kaj nese. Med tednom je cerkev vedno za-prta, samo v nedeljah in praznikih opravijo tam liturgijo, ki traja 2—3 ure. Cerkve so večinoma uboge in siromašne, saj nihče ne skrbi za nje. O kakem Najsvetejšem ne vidi se nič. Samo v Veliki noči prejmejo sv. obhajilo pod podobo kruha in vina. Drugikrat tega ne poznajo. Ja, čudne so tam doli cerk-vene razmere, siromašna in malo učena duhovščina.

Pa pogledjmo razmere pri nas. Vsa duhovščina je na viso-kih šolah študirana in omikana. Cerkve! Oh koliko jih imamo in kako lepe so! Po vseh hribih in holmih se ti bliščijo lepe cerkvice, katere so v starih časih sezidali naši očetje! Koliko so se trudili in potili, preden so te vse stale! Kako so bili na-zadnje svojega dela veseli! V teh cerkvah so molili in spreje-mali svete zakramente, v njih po priprošnji raznih svetnikov dobivali pomoči in tolažbe iz nebes od Boga. In v teh cerkvah ali pa okoli njih so tudi naši očetje pokopani. Naša sveta dolžnost je bila dozdat in bode tudi vnaprej, te cerkve po-pravljati in skrbeti za njih olepšavo in popravo. Bili smo v teh cerkvah ja krščeni, birmani in tudi prvo sv. obhajilo smo v njih prejeli. Mož in žena! V teh cerkvah sta sklenila tudi vidva pogodbo za celo življenje. Kako lepi in blagi spomini nas vežejo na naše cerkve!

A glejte, vse to bode propadlo, ako zmagajo pri glaso-vanju Jugoslovani. Kajti tedaj bodo postali naši duhovniki, izmed katerih je veliko več političnih agitatorjev, kot pravih duhovnikov, srbski državni uradniki, bo zgledu srbskih popov so bodo polagoma začeli ženiti, njih skrb ne bode več cerkev, temveč družina, cerkve bodo prazne, nihče ne bo več skrbel za nje in na vse nazadnje bomo vsi „pravoslavni“ ortodoks, od prave vere odpadli, še sami ne bomo vedeli, kdaj se je to zgodilo!

Korošci! Do tega ne sme priti! Zato pa v boj! Ne morda s krvavim mečem, ampak z glasovnico

za vero pravo in staro!

Naš sovražnik hoče nam vzeti našo staro vero in pokončati naše cerkve. Ne! To ne sme biti! Naši pradedje so se proti Turkom bojevali za vero in svoje cerkve. Tam so krvaveli in veliko jih je padlo za katoliško vero in sveti križ proti polmescu. A zmagali so, zmagala je naša vera! In mi, njih sinovi, si naj zdaj to vero, za katero so dedje krvaveli, pustimo vzeti?! Ne nikdar! Korošci vsi na plan!

Na eni strani: vera prava in križ sveti in cerkve naše, na drugi strani: vera kriva, Srbi in od njih plačani agita-torji. To so pa večinoma tudi duhovniki, katerim je politika prva, vera in cerkev pa deveta briga. Ti agitirajo za „pravo-slavne“ Srbe. To naj so rimsko katoliški duhovniki, ki se dru-žijo z razkoleniki! Se pustijo od njih plačati, da agitirajo za nje! Ja zakaj? Ker upajo v Jugoslaviji na mastno plačo, — ženko mlado, popinjo zalo, ko bodo sami popi! Judež Iska-rijot je Kristusa prodal za 30 srebernikov! Vprašajte te pla-čane agitatorje, za koliko mesečnih dinarjev hočejo nas izdati, katoliško vero in verno koroško! Apostoli so zapustili dru-žino, ženo in otroke ter Kristusu sledili. Naši apostoli duhov-niki pa le hočejo zapustiti Kristusa in Korošce, ovčice svoje. Korošci! Spomnite se besed Kristusovih: „Varujte se krivih prerokov!“ Kje so? Sam jih lahko spoznaš! Ptica spoznaš po petju in človeka po govorjenju! Kdor agitira za pravoslavne Srbe je gotovo lažnjiv prerok, ker te hoče zapeljati!

Leta 1914 je »Slovenec« pisal:

»Srbe na vrbe!«

Rad poslušaj duhovnika v cerkvi, na kanclnu,
 Kedar pa politizira ti on, izogni se mu kot kamnu!
 Proč pa poženi hujskače in vse popovske farje,
 Varuj se jih bolj kot kuge nalezljive in garje!
 Katolški Korošci so bili vedno naši očetje,
 In to ostanimo mi, prazno je jugoslovansko početje!
 Močne in trdne so naše gore, trdni bregovi,
 Tak verni in trdni ter zvesti ostan'no sinovi!
 Jugoslovanske obljube so vse le lažnjive,
 Lepa so jezera naša in polja in njive.
 Radi imeli bi vse te naše lepote,
 A prazen njih up, če zvesti Vi bote!
 Katolška Koroška-katolškim Koroščem, ne krivovercem!
 Tako naj čuti ti vsak z vsem svojim srcem!
 Potem bo glasovanje pač dobro za nas
 In red in mir se zopet povrne med nas!
 Saj pesnik Koseski učil je nas peti:
 „Kdor zaničuje se sam, podlaga bo tujčevi peti!“
 Glasujmo za našo Koroško, kjer vera je prava,
 Vse drug' govorjenje je grda, ostudna prevara!

Koroški duhovnik.

Slava jim!

Nek pijan učitelj je vpil v gostilni: „Živijo Jugoslavija!“
 „Dov z nemčurji in Nemci!“ „Ti se morajo spraviti iz Koroškega!“

Navzoči gosti poslušajo nekoliko časa vpijočega, vsem dobro znanega učitelja. Potem ga pa vpraša nek kmet: „Ja, gospod učitelj, kako bi pa bilo, če bi mi pri glasovanju zgubili in oni, ki jih zmerjamo „nemčurje“ bi rekli: „Kdor je Jugoslovčan, ven iz naše koroške hiše. Mi Korošci hočemo biti svoji gospodi na svoji zemlji!“ Na to odgovori učitelj: „No, če pa zgubimo, bom moj punkl pobasal in grem v Jugoslavijo, v kateri imam že službo.“ — „Lepo, vam je lahko, vi pobašete vaš punkl in greste, kamor hočete. Mi kmeti pa ne moremo vzeti naša posestva na hrbet in jo pobegniti na Kranjsko ali Srbsko. Hvala!, da ste nam povedali, da ste učitelji in gvišno tudi duhovniki in drugi najeti hujskači že vnaprej oskrbljeni. Nas pa pustite na cedilu in mi naj trpimo škodo, zasmehovanje in očitanje Korošcev, da smo vas poslušali, za vami letali in osramovali svojo lastno domovino in svoje lastne brate.“ — Drugi kmet se oglasi in reče „Ja, pač razvidimo, da gre le za vašo korist, ne pa za našo. Vi imate dobra plačila, 2—4000 K na mesec in potem še 20—30 K na dan „nagrade“ — „culage“ za hujskanje. Vi lahko hvalite noč in dan Jugoslavijo, mi pa nimamo vzroka, nimamo nobenega dobička od nje. Če si celo stvar prav prerajtamo, imamo že zdaj od Jugoslavije veliko škodo. Prve ste nam vzeli 20 od sto vsega denarja in ste rekli, zdaj bo krona več vredna in vse bode bolj doberkup. Prišlo je pa narobe. Vzeli ste nam potem 4 K in dali nam zato en sam dinar. Žito prodajamo po 5 K, v Avstriji bi lahko dobili 15 K in več; za maslo dobimo okoli 50 K, v Celovcu več kot 100 K; jajca se prodajajo že po 80 vinarjev, za katere bi se v Avstriji 3—4 K izkúpilo. Potem še naš les in to in ono!“

Učitelj-hujskač, kateri prodaja svojo domovino za srbske dinare — judeževе groše, jo je pri zadnjih besedah tako tiho popihal, da nihče ni prav videl, kdaj se je zmuznil skoz duri.

Dezertter.

Alojzij Celenšek je dezertiral čez demarkacijsko linijo na Avstrijsko. Razmere v Jugoslaviji opisuje tako-le:

Na Spodnjo-Štajerskem je mišljenje prebivalstva dan na dan bolj proti SHS. Slovenci in Hrvati so Srbom le toliko kot vojni ujetniki. Slovenski oficiri govorijo izven službe le nemški. Zato jih psujejo časniki in srbski oficiri jih kličejo na odgovor.

Pri naborih (Einberufung) so med žandarji in fanti direktno boji. Mohamedanski Bosnijaki in sploh Mohamedanci dezertirajo kar na kupe. Več in več ljudi zbira sozjaldemokracija pod rdečim praporom. Ob priliki štrajka — ko so tudi v Celjah zaprli sozjaldemokratske voditelje, so delavci napravili velikansko demonstracijo — Celje še nikoli niso videle toliko ljudij vkup kakor takrat. V Celjah celo vojsko ni bilo

nabenega detektiva, danes jih je trideset. Nevolja proti kralju Petru je vedno večja in večja in tako skušajo s temi vohuni državno avtoriteto rešiti.

Ker manjka popolnoma surovin, je povsod huda brezdelnost. — Petroleja spoh ni, cukra že tri mesece ne, vsa živila so zelo draga. Zaslužiti si pa skoro nič ne moreš.

Frdaman „nemčur“!

Prizadevamo si vedno, pisati naš domači list tako, da ga po vseh krajih zastopijo. Večkrat moramo pa vendar ali cel članek ali to in ono besedo pisati prav po šrifti, če je nam tudi znano, da je naša koroška govornica, naša špraha čisto drugača, kakor knjižni jezik (Schriftsprache). Saj vsak od nas, ki se ni posebno učil tega knjižnega jezika, ne zastopi kranjske ceitinje. Še v knjigah Mohorjeve družbe, ki so vendar še drugače, kot ti kranjski listi, ne zastopimo vse.

In zadelj špraha, ki jo pišemo v našem listu, so nas v Ljubljani zasmehovali in nam dali ime: „bindišar“. No, prvič nam to zares nič ne de, drugič pa priznajo s tem v Ljubljani le sami, da mi nismo Jugoslovani, ne moremo biti, Kranje sam nam daja ime: „bindišarji“.

Čudno se nam zdi pa le to, da je zmešan jugoslovanski čečkač „Korošec“ tudi „bindišarski“, tudi prevaljski norcpriganjač ima „bindišarske“ besede. Prenapetni Jugoslovani, ja, se ne sramujete naše „bindišarske špraha“, ki jo Kranjci ne morejo dovolj zasramovati. Da nas dobijo v svoje kremple, da nas ujamejo v svoje žlahelce, morajo agitirati in hecati v šprahi, ki je jim v smeh! Vsaka številka „Korošca“ je polna čisto nemških in bindišarskih besed, ki jih rabijo le „nemčurji“. Vsak Korošec je zadelj tega v očeh Jugoslovčanov „nemčur“; ja in velikovška spaka „Korošec“?? „Korošec“ je ja sam najboljši dokaz velike razpokline, ki zija med nami in Kranjci.

In v uradih! Zastopi morebiti danes slovenski Korošec tujega beamtarja s „čisto“ slovenščino boljši kot prej domačega ali celo nemškega? — In otroci! Škoda je le za cel dolg ceit, ko sedijo otroki v šoli; kajti učo se prav nič več, ker ne morejo zastopiti tuje učitelje.

Star kmet iz velikovškega okraja je rekel o sedanjih razmerah prav značilno k nekem Nemcu: „I bin a Windischer, kon nix viel deutsch. Sö sans a Deutscher und können nit viel windisch. Mir hamr uns ober imer viel leichter ausgređt wie hiaz, wo die Slawen do sein!“

Danes se tišča Srb in Kranjc in Primorc med nas Korošce. Hujskajo nas slovenske Korošce na nemškega soseda, s katerim so mirno in lepo živeli cele tavežend let. Na vseh „taborih“ in „shodih“ in „igrah“ itd. hecajo proti Nemca ti dobro plačani agenti; potem pa še: „Črna zemlja naj pogrezne vsakega nemčurja!“ In „nemčurji“ smo seveda vsi Slovenci, ki se ne damo nahecati proti našemu rojaku, koroškemu Nemcu, ker pravimo, da je nam Beljak in Celovec in Volfšberk več, kakor vsi Kranjci, Hrvati in Srbi.

Na „kmetski dan“ v Grebinju je prišel seveda tudi Arnejc iz Zrelca. Žole in žveplo je pljuval in bil videti čisto zmešan, da so ljudi že mislili: Zmešan je, zmešan, treba bo „Zwangsjacken“. Nek kmet iz Grebinja pa je rekel doma: Naši najbližji sosedi so Nemci, so čisto glih ljudi kakor mi. Kako bi mi mogli zapustiti našo regirinho, ki smo jo sami volili in ko jo poznamo in namesto te voliti novo, ki je že zdaj sama krivica. Kaj takega prej ni bilo!

Tako marnjajo Korošci in Korošice med seboj. Enako mislimo vsi v con A, tudi taki že, ki so z začetka Jugoslovčanom verjeli. Ne samo naše gore, posebno visoke Karavanke, ki jih je nam postavila božja volja ravno na to mesto, kjer stojó, naredijo našo koroško deželo enotno, ne, ta enota živi v mišljenju, živi v govoru nas Slovencev-Korošcev vseh. Torej more ljudsko glasovanje le tako iziti, da

se zedinijo na novo vsi Korošci v enotni Koroški!

**Prost mora biti, prost moj rod,
 na svoji zemlji svoj gospod!**

Laži skrivajo.

Še ni dolgo, kar sta prišla v Pliberk dva oficirja inter-alirane komisije iz Celovca. Bukvar Vajncerl prileti iz hiše, zagrabi v svojem oknu nek list, ga naglo stisne in izgine zopet v svojo prodajalno. Kaj je imel vendar tako nevarnega v svojem oknu? Nič drugega, kakor zemljevid (karto) Jugoslavije. Kakor se Jugoslovani pač že lažejo, bahajo in obrajtajo, so napravili tudi karto, na kateri imajo tujo zemljo kot svojo zarisano. In na tej karti je bila videti naša Koroška že kot delj Jugoslavije. In zato je dobil častiti g. Vajncerl na enkrat dolge noge in dolge roke, da je takoj izginila karta iz okna.

Kar se tiče karte, gospodje, vam povemo le to: Naglica nikoli ni dobra!

Prerajtali so se!

Od dneva do dneva se vidijo bolj hude posledice zaperanja demarkacijske črte. Dr. Brejc je rekel lansko leto: Celovec mora le biti dobro zaprta cona A; od gladu bo rad za Jugoslavijo glasoval! Zdaj pride kmalu že nova žetev in v Celovcu še noben ni umrl gladu, Celovec še vselej ni premagan. Ravno nasprotno! Ogorčenje proti surova politiko SHS-države, ki zapre materem in otrokom dovoz mleka je v Celovcu le še večji kot prej. Ni mesta, v katerem bi celo prebivalstvo tako složno in enoglasno zavrnilo tuje nasilnike. Jugoslavija se je torej hudo prerajtala, dosegla z zaperanjem cone A le nasprotno. Celovec ni živel v izobilju; a tako hudo nikoli ni bilo kakor v Ljubljani, kjer so zavpili 24. aprila t. l. prazni želodci, da jih je bilo treba streljati. V zadnjem času — ko so je avstrijska krona znova začela dvigati, so padle cene marsikateri stvari kakor n. pr. za obujjo, olje, mast itd. Mednarodni krediti pa bodo dali Avstriji možnost pridnega dela in bodo zagotavljali gotov napredek in razvoj.

To zaperanje pa je bilo našim kmetskimi rojakom cone A v hudo škodo. V Celovcu se je po zimi n. pr. za krompir plačevalo 12 K kg. Naši kmetje cone A so čakali in čakali, da bi se odprla grenca, mesec za mesecem, o zastonj. Ljubljani pa jim dajo le malenkost. Zdaj je čas črešenj in hrušk. V Celovcu prodajajo kmetje cone B črešnje po 10—12 K kg. Prejšnja leta so prodajale kmetice iz celovške okolice, iz Grabštanja, Radišah, Hodišah itd. črešnje, jagode, gobe, to in ono v Celovcu in dobile tako denar za vse žvaht reči. Danes pa ne morejo nič prodati, Celovec je jim zaprt. Črešnje gnijejo na drevesu ali pa se dobi morebiti 1—2 K. Za jagode in gobe pa sploh ni pravega odjemalca. Če bi kmetice hotele neští jajca, jagode in sadje v mesto, so v nevarnosti, da se jim godi kakor mladi Beti Fido, ki so jo postrelili.

Jugoslovani so oznanjevali, Celovec po gladu pocrknil, cona A obljubujejo „zlato“ Jugoslavijo. Kdo danes še ni razvidel sleparijo — goljufijo — „zlate Jugoslavije“?! Kmetje cone A nimajo več denarja doma, ničesar ne morejo prodati po pravi ceni. Celovec pa tudi ni umrl gladu. Manj kot kedaj prej se hoče združiti s balkanskim kraljestvom. Več živil je sicer v Celovcu dražji kot v cona A, dobiš pa n. pr. jajce, sadja, masti, kolikor hočeš. Redno je Celovec oskrbljen z moko itd. Le mesa je v zadnjem času primanjalo, ker so kmeti živino na planine gnali. Kmetom cone B zaperanje demarkacijske črte pa nikakor ni bilo v škodo in brez cone A so naredili v Celovcu prav dobre kšefte.

Kdo pa je zdaj opeharjen in fopan? Kmetice in kmeti so občutili celo leto nemogočnost, da bi ostale grence, kakor so bile zdaj. Danes je sicer železniški promet v Jugoslaviji še obupen. Ko pa enkrat prav funkcionira, kmet še v Velikovecu in Borovljah ne bo mogel prodajati: Banat in Bačka bota pošiljala vse izdelke bolj doberkup kot bi jih mogel izdelovati koroški kmet. Potem bi šlo naše kmetstvo rakovo pot, adje potem blagostanje na vselej. Z blagostanjem kmeta izgine pa tudi blagostanje rokodelca in obrtnika. S frasami, praznimi besedami nas futrajo zdaj „Narodni svetarji“, tujim hecarjem je hujskanje kakor poštemu človeku kak geverb. Bodo nam potem ti pomagali??

Cela Koroška je neločljiva gospodarska enota. Raztrgaš jo pa, za oba dela ni dobro. Za Celovec sicer le zdaj, dokler se svetovni promet uredi, v cona A bi pa izginilo vse blago-

stanje, počasi sicer, a gotovo. To so nam Jugoslovani to preteklo leto jasno dokazali.

„Kmetški dan“ v Grebinju.

Tratara—čin—čin—bum! Vse v Grebinju na „Kmetški dan“, dne 14. junija! „Witzblatt“ — „Korošec“ je zalajal, plakate so drukali, „narodni svetarji“ so vabili in tromlali vkup ljudstvo s tem uspehom kakor vselej — Korošec malo, zato pa več Spodnjih Štajercev, Kranjcev in privandranih hecarjev in uradnikov. Javna poslopja, stanovanja privandranih financarjev in slovanskih nameščencev so bila „okrašena“ v jugoslov. barvah, od domačinov pa je imel na hiši le znan pek Unterberger in farbe menjajoči Janez Menne bandere. Pol tucata financarjev, 3—4 kmeti, med njimi Urban Lippe iz Klosterške gore in „obman“ „Narodnega sveta“ so sprejeli goste. Dopolodne je prišlo okoli 60—70 vozov, polni — financarjev in učiteljev, učiteljic in hujskajočih fajmoštrov, kmeti in kmetice pa so bile redko sejane, hlapcev in delavcev pa skoro videti ni bilo. Vseskup je bilo še ne 1000 oseb, od teh največ 20%, ki imajo pravico do glasovanja. „Narod“ v Ljubljani pa poroča — no, le smejite se! — 5000! Korošci, kateri od vas ima rad „aufšnit“, ta se naj le pelje v Ljubljano. Pot je dolga in draga, je res. Pa nikjer ne dobiš „aufšnita“ tako doberkup in toliko kakor v tem „belem“ mestu!

Kakor na vseh „taborih“ in „shodih“ se je tudi ta dan pela prav ordiner viža. Rrrrrr! Prokleti Nemci in „nemčurji“! Besede so se rabile, ki smo se jih Korošci dozda do zadnjega sramovali in ki jih pozna le Balkan. Čisto zmešan — kakor se vidi — je že Arnejc, fajmošter v Žrelcu. Priklanjal se je, da bi bilo vsakemu cirkusu v čast, pozdravil Grebinjčane (od katerih je bilo pa frdamano malo pri tej cirkus-komediji!) v imenu slovenskih bratov in sester v Žrelcu (kje pa so, gospod fajmošter??) in prinesel novico, Pariz je dal že celo cono A Jugoslovanom, glasovala bo le cona B, ki mora narediti, da pride v „zlato“ Jugoslavijo, „Gesuch“ na fajmoštra Arnejca! — Kdor ne glasuje za Jugoslavijo, ta je zdivjana beštija, tega črna zemlja naj požre! Pu—u—u!

Ko je večina ljudi bila že šla — po 12 — so sklenili: 5000 (!) jih protestira, da je jim glasovanje bilo usiljeno (?!), protestira, da pošlje avstrijska vlada cona B živila (saj tem ni treba jesti!) in upa, „da bo koroški kmet kmalu ustoličil na Gosposvetskem polju jugoslovanskega Karagjorgjeviča (morilca — Balkanca?!)

Isto popoldne pa je bila v Kloštru hohcit, h kateri so prišli tudi ljudje iz Grebinja. Ko je prišel župnik Kindelmann od „kmetskega“ tabora iz Grebinja domov, ni manjkalo veliko, da bi ga zadel „žvak“, tako se je ustrašil: V Kloštru je bilo več ljudi kot v Grebinju in sicer vse domačini, od teh najmanj 90%, ki imajo pravico glasovanja. Gospod fajmošter iz Čehije, ste zdaj spoznali zvestobo Korošcev do domovine?! Le poskrbite karto na Prago! Veseli smo se Grebinjčani vrnili domov in hoteli malo pogledati, kako lepo Jugoslovani rajati znajo. A o joj, joj! Vse skup je bilo 7—8 parov, lerarji in lerarce, postmeister in par financarjev, zadi pa še fajmošter Holec s svojo zalo „belo ženo“, vdovo Marušic!

Prav zadovoljni smo Grebinjčani in z nami vsi drugi Korošci, da ste Jugoslovani tako pogoreli z vašim „taborom“, da ste doživeli tak poraz! Vemo in prepričani smo, da bo nas tujega jarma rešilo ljudsko glasovanje. Arnejčku pa damo dober rat, da bolj študira svoje laži. Kajti kako pasa to vkup: prve je cona A že jugoslovanska, potem je pa vsaki divja beštija, ki ne glasuje za SHS! Laži ne pridejo daleč! Končno pa bomo že videli, v kratkem videli, ali bomo sfrkali mi Grebinjčani čez Svinjsko planino ali bote vi in vaši podrepniki ekspedirani čez Karavanke!

Balkanska kultura.

„Mir“ in „Korošec“ se ponašata z napredkom, ki se kaže vsepovsod po slovenskih pokrajinah, odkar so se otresele „suženskega“ avstrijskega jarma. Mir, red in snaga. kamor gledaš. Vse fino! Dobra „majka“ Srbija skrbi za procvit in povzdigo mest, trgov in vasi. Komaj je preteklo dobro leto „jugoslovanskega gospodarstva, že je rodilo „kulturno delo

obilo dobrih sadov, posebno Ljubljana se je baje razvila v tem kratkem času v cvetoče — kaj rečemo! — v svetovno mesto. Kdor je videl Ljubljano pred razsulom, ve, da je bila res čedno in prijazno mesto. Kako je „bela“ Ljubljana napredovala v novi državi, razvidimo iz „Slovenskega Naroda“ z dne 18. junija, kjer beremo črno na belem:

„Človeka je sram,

ko vidi, koliko nesnage prenašajo ljudje, ne da bi jih to kolikaj ženiralo. Pojdi po ljubljanskih ulicah in prepričaj se, da so podobne najgršim gališkim. Povsod papir, trava, čiki, uvelo cvetje, cunje in različna ropotija, da se jedva izogibaš. Ljudje mečejo vse na cesto, da je naša ulica podobna javni smetnišnici ali še čemu slabšemu. Mestni pometači bi morali stati brez prenehanja na cesti ter pometati in odvažati kupe smeti in blata noč in dan. Ako se človek spomni n. pr. Draždán (Dresden), Monakovega (München) Dunaju, mora priznati, da so Ljubljančanje neverjetno zanikarni. Po imenovanjih mestih ne vrže nihče ničesar na cesto in ulice so ob vsaki dnevni uri čiste in snažne, kakor bi bile pravkar pometene. Vsak človek sam pazi na čednost, ker vsak se ponaša z dejstvom, da živi v redoljubnem, vzorno čistemu mestu. Ljubljančani bi se morali zavedati, da se ulic ne sme nastiljati z vsem! Starši naj bi poučili svoje otroke, šole naj bi zabičile šolarjem, a tudi naša straža naj bi se zanimala: nismo vaščanje in zunanost ulic kaže tujcem,

kolika je naša kultura!“

Da, da, zunanost ulic kaže, kolika je vaša nova kultura, ktere „Mir“ in „Korošec“ ne moreta prehvaliti. Prava balkanska kultura je to, katere mi Korošci ne maramo biti deležni. Kar za se jo obdržite, pa je nikar ne ponujajte in vsiljujte nam! Čisto nič vas ne zavidamo za tak napredek, ker je dokazano, da napredujete — nazaj!

In še vselej ne umró gladu?

V Celovcu namreč! Zmagonosno je že po zimi naznanjeval „Korošec“, da se zgrednijo ljudi v Celovcu od samega stradanja in človekoljubno povedal, da pridejo kmalu Jugoslovani, rešiti mesto. Na takozvanem „Kmetškem dnevu“ Spodnjih Štajercev in Kranjcev v Grebinju so predložili fajmošter Arneje v rezoluciji ogorčen protest, da dovoli belgradska vlada kleče prosečim Avstrijem živila, od katerih bi dobil tudi Celovec. No, Celovčani dozda brez jugoslovanskih živil še niso pocrknili in druge strani, Avstrijem sploh ni treba kleče prositi: Oh, Jugoslavija, bodi tako milostljiva!

Jugoslavije je le dobre volje, ko dobi za svoje izdelke kupovalce-odjemalce. Veliki listi, bolj ugledni in bolj spoštovani kakor zgornji majhen Arnejček pribijejo: Ni dvoma; ne samo za Avstrijo obstoji interes k tem pogajanjem, najnujnejši interes ima tudi Jugoslavija, da pridejo zopet enkrat industrijska pridelka v deželo. Nobena obeh držav ni prišla z praznimi rokami: Jugoslavija z raznimi poljedeljskimi produkti, Avstrija z izdelki svojih fabrik in industrij, s katerimi je Avstriji mogoče, Jugoslaviji pomagati. Tako so pozdravili na Dunaju in v Belgradu enako pogovore. Kako nujno potrebuje Jugoslavija svojega avstrijskega soseda, nam priča velik banket (gostija), ki je jo vlada v Belgradu Avstrijem napravila.

Avstrijska vlada zahteva žita, krompira, mesa in masti, Jugoslavija pa razne industrijske pridelke, v prvi vrsti lokomotive in material za železnice, potem pa še zagotovilo, da se ves železniški material jugoslovanskih železnic v Avstriji popravi. Reč je le ta, ali zniža Jugoslavija svojim produktom cene ali ne. V tej balkanski državi je namreč pri cenah neverjeten boljševizem, neko oderuštvo z živili, kar presega že vse, tako da so v Jugoslaviji živila mnogokratno dražja, kot v marsikateri industrijski deželi, ki mora skoraj vsa živila uvažati. Dasiravno se dviga vrednost dinarja, gredo vendar še zdaj pred novo žetvo vse cene višje in višje, tako da so cene za Avstrijo višje kot bi dobili Avstrijeci živila iz daljne Amerike čez veliko morje! To je neznosno za jugoslov. državo na znotraj in tudi na zunaj. In če jugoslovanski vladi v najbližjem času ni mogoče, znižati cene, ji more pasirati, da ji ostane vse v roki, ko kupovalcev ne dobi in se zaduši v lastni

svoji masti. Potem so pa tudi vse nade jugoslovanskih politikov prazne, da ozdravi denarno stanje države.

Kaj bi, moramo vprašati, potem storili listi kot so „Korošec“, „Mir“, „Draupest“ in drugi, ko Avstrijeci ne dajo papirja? To bi tehtalo zares več kot vse pošiljatve živil, kajti potem bi te zakotne cunje morale prav siromašno pocrkati. Malo čudno sicer: z avstrijskim papirjem morajo reveži proti Avstriji hujskati in lagati!

Naše mnenje je pač to: Če Jugoslavija za avstrijski papir, leder, železo in sol, avstrijske lokomotive in vagone itd. po poštenah cenah noče dati živila, bodo Avstrijeci svoje industrijske pridelke lahko prodali Ogrom, Romunom in Bulgarom, deloma tudi Italiji in zato dobili živila. Avstrijeci ne bodo umrli gladu in Celovec tudi ne!

Ni — ni?

„Slovenski Narod“ poroča iz Belgrada:

„Na predlog ministra za kmetijstvo dr. Velizarja Jančkoviča je sklenil ministerski svet, da se v vsej Jugoslaviji prepove klanje živine dvakrat na teden. Ta odredba je potrebna, da se varuje odgoja mlade živine.“

Tako ?!

Kljukec, ta je bosa.

Naš ljubi znanec, velikovška spaka „Korošec“ si še vedno prizadeva, da bi prelagal velikansko celovški shod z dne 11. aprila t. l. v neko demonstracijo gladu. Neverjetno se zdi že vsakemu Korošču, kako nesramno se ta velikovški ptiček laže in laže, od števil do števil. „Korošec“ piše:

Po govoru župana je stopil delavec na govorniški oder in rekel govornikom: Vi imate lahko upiti Heil! z polnim trebuhom, mi delavci pa glasujemo z Jugoslavijo, ki nam da dovolj jesti. — In glejte čudež! Mnogo jih je zavpilo kot iz enih ust: Bravo! Bravo! Radoveden sem, kaj bode na to v vašem listu odgovorili.

No, odgovorimo, da je nam ta laž tako kosmata, tako nesramna, da ni vredna ne ene besedice.

Pribiti hočemo za danes le eno smešnico, ki jo je „pogrunta“ naš „Korošec“. Dne 16. junija je pisal:

„Pri nas v Jugoslaviji se vsak dan ustanovi kakšna druga fabrika in v par letih bomo prišli tako daleč, da bomo mi prodajali Nemški Avstriji industrijske pridelke.“

Na te smešne besede ti damo na znanje sledečo pravljico:

Nek fant je nesel jerbasa (korpič), v katerem je imel jajca. Pot je bila oska, strma in s koreninami preraščena. Večkrat se je že domaliga prekucnil naš fant. A ni pazil na to, ni imel časa. Vso pot je duhtal, kako bo postal bogat: Ko prodam moje jajce, kupim si kuro, kura bo imela piščeta. Piščeta postanejo kure. Za ta denar si kupim kozlička. Kozliček priraste, bo lepa koza. Za kozo kupim tele. Ko priraste tele, imam že kravo, za kravo pa dobim konja. Na konja se bom pognal — hops! — in ga bom jezdil — je mislil fantiček, — ali v tem — hops! — je padel in vrgel jerbasa po tleh, da so se vsi jajci strupili.

Spaka „Korošec“, kje si ti sedaj? Pri kozličku ali teletu ali celo že pri kravi? Pazi, pazi! Po kravi pride hitro konj in s konjem — hopsasasa!

Gospodarske vesti iz Jugoslavije.

„Beograd ima novo senzacijo. Gre za središnje zadrugo, katero zagovarja trgovinski minister dr. Ninčič. Proti njej se je dvignil finančni minister Stojanovič, ki je za popolnoma svobodno trgovino, prost izvoz, svobodno konkurenco in popolno odpravo središnje zadruge ali kakega državnega mono-

pola. Dočim je povsem jasno, da je omenjena zadruga čisto bankarsko špekulativno podjetje, ki dela z ogromnimi dobički — že pri svojem prvem poslu je zaslužila zadruga 12 milijonov dinarjev (Za prv „kšeft“ 48 milijonov K! opomba) — je tudi jasno, da je zahteva po svobodni trgovini in svobodnem izvozu žita za nas nesprejemljiva. Posledice svobodnega izvoza bi bile z pasivne kraje naše države katastrofalne. Cene bi poskočile in zavladalo bi pomanjkanje žitnih izdelkov.

Ves boj je boj med bankarsko grupo na eni strani in agrarci na drugi strani: Zato gre, ali naj dobiček pri izvozu spravi špekulant ali agrarce (veleposestniki). Pri tem so pa vsi pozabili, da je v državi tudi še konkurent, ki mora tudi živeti!

V celi stvari se ne moremo otresti utiska, da se močne skupine interesentov, bank in veletrgovcev (Großkaufmann) prizadevajo za uveljavljenje svojega vpliva. Za konkumenta je malo razgleda, pa tudi za našo trgovino.“

Tako piše v svoji številki 132 ljubljanski „Slovenski Narod“.

K istemu poglavju se je oglasila tudi kranjska „Jugoslavija“:

„Misel „Središnje zadruge“ sama na sebi ni tako napačna. Ako bi zadrugo vodili zmožni ljudje in bi zadruga izvrševala svoje posle, nakup doma in izvoz v tujino, v lastni režiji in ne bi uvedla pod to ali ono firmo zopet izvoznice, bi lahko postala sčasoma važen in koristen činitelj v našem gospodarskem življenju. Toda razmere v Belgradu so danes tako žalostne, da zajde tudi najboljša institucija

v umazane vode korupcije in zasebnega dobičkarstva!“

O nas pravi „Korošec“, da lažemo, ker sovražimo Jugoslavijo, da priobčujemo namenoma lažnjiva poročila, samo da bi grdili in očrnili državo SHS. „Korošec“, že enkrat smo vas vse tuje agente barali, ali se lažejo kranjski listi, po katerih pišemo mi? Se lažeta v zgornji stvari zopet „Slovenski Narod“ in „Jugoslavija“?? „Poštenjak-Korošec“ menda vendar ne bo trdil, da sovražita tudi ta lista „blaženo“ Jugoslavijo?! Menimo, da zdaj na novo ni težko dognati,

kdo je lažnik!

Kako sramotno!

Vas ni več sram, možički okoli „Korošca“? Ste jo zopet „pogrunjali“ kaj?

Nov bavbav, novo strašilo so našli kje na kakem gnojišču: povsod pripovedujejo, da o tajnem glasovanju ne more biti govora. Vsaka glasovnica (Stimmzettel) bo — numerirana; vse bo zapisano, kdor dobi to ali ono glasovnico. S tem se bo natančno dognalo, kdo bo glasoval za Jugoslavijo in kdo za Nemško-Avstrijo. No, temu potem gorje:

Rojaki, ne poslušajte na te zapeljivce! Opetovano vam povemo: Tajno glasovanje je nam gotovo, drugače bi bilo za nič! V takih voljčjih jamah se bodo ujeli pa le kranjski priganjači sami.

Kaj vam pomaga vsa sleparija, laž in goljufija!

Nerešena Koroška.

Liše. Našim rudarjem ni le zato, da se jim za zdaj zvišajo plače, da se znižajo cene vsem življenjskim potrebščinam, temveč njih mišljenja in njih želja je, da ostane cela Koroška enotna, nerazdeljena pri Avstriji. Gre pri tem ne le za njih bodočnost, gre posebno za bodočnost njih otrok in teh otročičev. Ta bodočnost pa se jim kaže pod jugoslovanskim gospodstvom temna in črna! Delavci v Lišah, pa ne samo ti, tudi delavci v Guštanju in Meži prav dobro vedo, da jih čaka pod to gospodarijo popolno suženstvo! V državi, ki ima samo za neke koritarje vse, za široko ljudstvo pa ničesar, v državi, ki je tako zaostala, da $\frac{2}{3}$ ne pisati ne brati ne zna, si delavstvo ne more prišakovati srečne bodočnosti ne zase ne za otroke. To so glavni vzroki, zakaj se tudi vse delavstvo v Mežni dolini hoče zediniti, združiti z Avstrijo!

K članku „Klagenfurt“ v številki 46 „Drauposti“ se mi v Mežni dolini ne moremo odreči nekkih opomb.

Studi se človeku, je res, a le, če bereš lažnjivo-hinavsko „Draupost“, katere celo zagrizeni Jugoslovani — pravi Jugoslovani iz onkraj Karavank! — ne marajo. Hinavec! Kakor da bi šlo samo za mastna korita nekkih „velikih“, ne pa za — življenje tisočih in tisočih! Povsod, kamur so prišli Jugoslovani, so naredili toplo gnezdo le svojim ljudjem, to je Kranjcem, Dalmatincom, Hrvatom in Srbom, domači pa, uradniki, nameščenci in delavci so brez kruha! Prve so navadno z celo famulijo postavili preprosto na cesto, delavci pa so pod SHS do cela brez pravic, da gredo sami radi. „Veliki“ pa so se prav dobro na to zastopili, primeriti se tej „kulturi“! — Ravno zato, ker „den Großen in Klagenfurt“ usoda „teh majhnih“ seže v srca, so si dali pomagati od Lahov, kojih „kultura“ se tako zasramuje. So morebiti grozodejstva srbske soldateske „kultura“? So „kulturni“ morda vaši 8 milijoni analfabetov — ne znajo pisati in brati?? Dobro nam je znano, kaj zakrivajo Draupostove besede, ik se cedijo strdi: SHS gospodje potrebujejo delavske živine in šklafe, ki jih morejo upreči pred oralo, pred svoj voz, kakor je „moda“ doli na Balkanu.

Taka živina, taki šklafi pa jim mi Korošci nikdar in nikoli ne bomo!

Prevalje. (Srbska gospodarija!) Ko se je lansko leto v neki seji krajnega šolskega sveta izreklo več mož, da se uči tudi dalje nemščine, ki jim je le v korist, je poskočil posestnik in lesni trgovec Vezjak ogorčen, vrgel klobuk na tla in zavpil: „Srbski se morajo otroki učiti in sicer takoj!“ — Ta Vezjak je iz Balkana gori in gnil svojčas purane po cestah. Kakor njegov sorodnik Lohovnik — slabega imena — si je prisleparil hišo, posestvo, denar, pri čem je marsikateri domači kmet bil pogran od svoje zemlje. — Kmeti, še ne vidite ničesar?! Srbska gospodarija bi se pač takim ljudjem dopadla: Pri skromni hrani domačine s pejšo goniti na delo, to je misel teh Balkancev!

Kmeti Mežne doline pod SHS? „V potu svojega obraza jej tvoj kruh!“ Da so te besede svetega pisma resnične, čuti kmet na sam sebi. Veliko je muje, veliko je dela, da mu dá zemlja hrane. Posebno težavno pa je življenje gorskih kmetov. Travniki in polja so večidel na strmih rebrih, delo je za veliko bolj trzavno kot na ravnini, vreme ni tako ugodno, poletje je kračje, zemlja ne tako rodovitna. Cona B glasuje vsakako za Avstrijo. S tem pa izgubi ne samo cela cona A, ampak tudi naši kmetje Mežne doline Celovec, kjer so prodajali in kupovali. Beljak je itak že končno avstrijski. Kako pa potem?! Naš kmet nekoli ne more konkurirati s Spodnoštajercem, z Hrvatom in s kmetom doli v Banatu! Kajti njegova zemlja je rodovitnejša, lažji jo je obdelovati, polja leže v ravnini in so po svoji večini proti našim velikansko velika. Tudi poletje traja dal časa in je toplejši. Kaj potem s teboj, kmet v Mežni dolini? Vkljub dolge vožnje po železnicah bo tako to žito, bo ta živina za veliko bolj doberkup, bo cenejši kot tvoja! Ne gledé na to, da moraš že zdaj plačevati hude, ogromne davke, se bodeš zmuznil pred to tujo močno konkurenco v kak kotiček in končno si — siromak, si berač! To je tvoja, usoda v zlati Jugoslaviji! Zato pa se zahvali pri tvojih voditeljih, duhovnikih in onih šest možih, ki so tako „hrabro in junaško“ od zadaj streljali na Korošce, ko so se morali umakniti pred tujimi divizijami! Mi v Mežni dolini zahtevamo tudi ljudsko glasovanje!

Iz zasedenega ozemlja.

Škocijan. Kovača Moharja so peljali pred kratkem v zapor. Preiskovali so celo stanovanje, obrnili vso hišo in končno — niso našli ničesar. Le denarja je bilo 4000 K, katere so vzeli seboj. Žena z majhnimi otroki zdaj ne ve, kako živeti. Prosila in prosila je, da so ji vendar dali „milostljivo“ 200 K.

Velikovska spaka „Korošec“, je to tudi „zasluga nove kulture, ki jo je prinesla na Koroško Jugoslavija“, kakor se bahaš in prolaš?